

NIEUWSBRIEF

Schapen

FEBRUARI 2026



In deze nieuwsbrief:

Mededelingen vanuit de
praktijk
[pagina 1](#)

Blauwtongstatus en
vaccinatiemogelijkheden
[pagina 2](#)



Wat is rotkreupel en hoe
voorkom ik het?
[pagina 3](#)

Locatie Oss:
[0412-676060](#)

Locatie Mill:
[0485-240000](#)

Vroeg voorjaar

Januari is alweer een tijdje voorbij en de eerste lammeren lopen vrolijk rond. Hopelijk gaat het tot nu toe allemaal voorspoedig dit lammerseizoen. Voor degene die nog moeten beginnen met lammeren, veel succes!

In deze nieuwsbrief blikken we vooruit naar het moment dat de lente komt en de knutten weer uit hun winterslaap komen. Dit is namelijk het moment om na te denken wat de preventieve maatregelen zullen zijn voor 2026 met het oog op blauwtong virus. Ook zullen we het hebben over kreupelheid bij schapen en de aanpak van de meest voorkomende oorzaak van kreupelheid, namelijk rotkreupel.

Mededelingen vanuit de praktijk: Blauwtongupdate

Afgelopen jaar zijn er in Nederland gelukkig geen blauwtong besmettingen aangetoond. Dit geeft helaas geen garanties voor 2026. De Herkauwerspraktijk was één van de 20 praktijken die voor de monitoring bloedmonsters mocht insturen het afgelopen jaar. In totaal zijn er door deze 20 praktijken 219 monsters ingestuurd, deze waren gelukkig allemaal negatief. In de omliggende landen is er het afgelopen jaar wél veel gebeurd. Op de volgende pagina is ons advies te lezen.

Blauwtongvaccinatie advies 2026

Door natuurlijke infecties en vaccinaties is in Nederland veel afweer opgebouwd tegen blauwtongvirus type 3. Dieren die in 2025 zijn geboren en nog niet zijn gevaccineerd, hebben echter geen immuniteit. Ook dieren die dit jaar geboren worden, blijven vatbaar voor infectie wanneer ze dit niet doorgemaakt hebben en niet gevaccineerd zijn.

Zoals in de tabel te zien is Blauwtongvirus type 8 ook erg belangrijk in Europa. In Nederland is dit serotype in 2008 voor het laatst aangetoond. Daardoor is de huidige populatie schapen en runderen hiertegen niet beschermd. Er is bovendien geen kruisbescherming tussen type 3 en type 8: dieren met afweer tegen type 3 zijn dus onbeschermd tegen type 8 en andersom. Type 8 trekt vanuit Frankrijk noordwaarts en is in januari aangetoond vlakbij de Nederlandse grens, bij Kerkrade. Ook in Zuid-Duitsland zijn meerdere gevallen aangetoond. De ernst lijkt mogelijk iets milder dan bij type 3, maar dat is nog niet helemaal duidelijk.

Voor 2026 betekent dit een besmettingsrisico voor zowel type 3 als type 8. Het verloop is lastig te voorspellen en hangt onder andere af van windstromen, weer en omstandigheden voor knutten.

Vaccinatie advies

De afgelopen 2 jaar zijn er veel dieren gevaccineerd tegen blauwtong type 3, maar de beschermingsduur van dit vaccin is niet bekend. De fabrikant adviseert om de vaccinatie na een jaar te herhalen. Voor schapen of lammeren die nog niet eerder gevaccineerd zijn adviseren we een dubbele vaccinatie met een interval van ongeveer 4 weken.

Vaccinatie tegen blauwtongvirus type 8 is ook mogelijk. Aangezien de schapenpopulatie in Nederland niet eerder in aanraking is gekomen met blauwtong type 8 en er geen sprake is van kruisimmunitet zijn onze schapen hier nog niet tegen beschermd. Het is mogelijk om de schapen ook hiervoor te beschermen. Hiervoor zullen alle dieren, ongeacht leeftijd 2x tegen gevaccineerd moeten worden met 4 weken tussentijd.

Houd er rekening mee dat het altijd enkele weken duurt voordat bescherming is opgebouwd. Er is geen combinatievaccin waarin type 3 en 8 samen zitten.

Overweegt u komend jaar te vaccineren? Meld je aan via onderstaande link. Voor vragen kunt u altijd bij ons terecht.

[Klik hier voor de link!](#)

Overzicht BTV serotypes in Europa

Land	BTV-serotype
België	BTV-8
Duitsland	BTV-3, BTV-8
Frankrijk	BTV-3, BTV-8
Verenigd Koninkrijk	BTV-3, BTV-8, BTV-12
Zwitserland	BTV-3, BTV-8
Oostenrijk	BTV-3, BTV-4, BTV-8
Spanje	BTV-1, BTV-3, BTV-4, BTV-8
Oostblok	BTV-3, BTV-4, BTV-8

Bron: Webinar blauwtong LTO/GD/Wur
9/2/2026

Wat is rotkreupel en hoe voorkom ik het?

Kreupelheid bij schapen kan verschillende oorzaken hebben, sommige zijn besmettelijk (infectieus) en sommige niet. De meest voorkomende infectieuze oorzaak is Rotkreupel, dit is een vervelende ziekte die ook qua aanpak niet de makkelijkste is. Andere niet besmettelijke oorzaken zijn bijvoorbeeld een zoolzweer of wittelij n defect. Als een of meerdere schapen kreupel zijn is het belangrijk om dezelfde dag nog op de juiste manier in te grijpen.

Rotkreupel wordt veroorzaakt door 2 bacteriën, namelijk *Dichelobacter Nodosus* en *Fusobacterium Necrophorum*. *Dichelobacter nodosus* is de boosdoener, deze kan voor problemen zorgen als *Fusobacterium necrophorum* op de tussenklauwhuid voorkomt (deze verwekt de huid waardoor *Dichelobacter nodosus* kan toeslaan). *Fusobacterium necrophorum* komt in de darmflora van een gezond schaap voor, dus zit deze ook in de mest en daardoor in de omgeving van het schaap. *Dichelobacter nodosus* houdt van warme, vochtige en vieze ondergronden en kan niet tegen zuurstof.

De ziekte is erg besmettelijk en kan dus snel in een koppel verspreiden. De ontsteking begint bij de huid tussen de klauwen (de tussenklauwhuid) en kan in ernstige gevallen zorgen dat de klauw wegtrot. De ziekte dankt zijn naam aan de rottige geur die er vanaf komt. Voor de schapen is het enorm pijnlijk, ze zullen proberen de klauwen te ontlasten en gaan daardoor op hun voorknieën lopen. Door de pijn zullen de schapen ook minder gaan eten en daardoor gewicht verliezen. Twee weken na een besmetting beginnen de ziekteverschijnselen zichtbaar te worden. Los in de omgeving sterft de bacterie na 2 weken af, behalve in afgesloten of weggesneden hoorn van de klauwtjes, daar overleeft de bacterie tot

3 maanden. In de winter is de bacterie niet meer actief, als de dagtemperatuur niet boven de 10 graden uitkomt. Er is dan ook geen verspreiding van de ziekte.

Rotkreupel voorkomen

Er is een vaccin beschikbaar tegen rotkreupel. Deze geeft ongeveer 6 maanden immuniteit na een basisvaccinatie (vanaf 3 maanden leeftijd, 2x met een tussentijd van 6 weken). Daarna zal het elke 4 maanden herhaald moeten worden. Het onderdrukt de verschijnselen maar niet alle *Dichelobacter Nodosus* stammen zitten erin, en er is een kans op entreactie op de plek van injectie. Daarom zijn er vaak extra maatregelen nodig, deze staan hiernaast beschreven. Ruim schapen die drager zijn van rotkreupel op. Dit is een harde maatregel die nodig kan zijn om de infectie kwijt te raken. Bovendien is gevoeligheid voor rotkreupel deels erfelijk.

Kreupelheid voorkomen

Om rotkreupel en andere infectieuze oorzaken van kreupelheid te voorkomen, zijn er meerdere preventieve maatregelen:

1. Voorkom insleep door de klauwen van nieuwe dieren (ook de dekram!) te controleren, indien nodig te behandelen, en 4 weken in quarantaine te zetten.
2. Gebruik voetenbaden, laat de schapen eerst door een bad met water of water met groene zeep lopen en daarna met formaline oplossing of zinksulfaat (10% oplossing). Laat de schapen er een half uur instaan en daarna de klauwen een half uur laten drogen op betonnen (droge) ondergrond.
3. Standaard hygiëne maatregelen, zoals schone laarzen en trailers, is altijd belangrijk.
4. Zorg ervoor dat de ondergrond waar de schapen op lopen droog is en ruim altijd de hoornresten op na het bekappen.
5. De omgeving kan ook besmet zijn, probeer hier rekening mee te houden in het management. Zorg er in extreme gevallen voor dat de weide gemaaid word voordat de schapen er opnieuw ingaan en zet eventuele vochtige looppaadjes af. Of zorg ervoor dat de dieren behandeld zijn voor het opstallen zodat de infectiedruk op stal zo ver mogelijk gereduceerd wordt.
6. De bacterie kan ook overgedragen worden via materiaal. Maak bekapmessen daarom schoon voordat u het volgende dier behandelt.